

Dood brengt leven

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Preek vrijdag 2 april 2021
Voorganger: ds. Niels de Jong

Preek

Dienst 2 april 2021, voorganger: ds. Niels de Jong

Bijbellezing: *Marcus 15: 1 - 39*

Dood brengt leven

Goede Vrijdag – de dag dat er wereldwijd stilgestaan wordt bij het lijden en sterven van Jezus. En ook wij doen dat vanavond – o.a. via de tekenen van brood en wijn, het avondmaal te vieren. We lezen vanavond het verhaal van Jezus aan het kruis en vragen ons daarna af hoe kan het wat daar gebeurde voor ons hier en nu van betekenis zijn. We lezen het verhaal uit Marcus 15.

In de kern van het christelijk geloof staat het verhaal van het lijden en sterven van Jezus Christus. Eerlijk gezegd, lees ik dat verhaal van het kruis eigenlijk altijd met een mengeling van verwondering en bevreemding, van iets dat blijft intrigeren als iets waarvan je weg wilt kijken. Jezus aan het kruis, Gods zoon stervend aan een kruis. De verlosser die zichzelf niet redt.

Het verhaal, zoals we dat net ook hebben gelezen, stamt overduidelijk uit een wereld van 2000 jaar geleden, het vindt plaats in Jeruzalem, iets preciezer gezegd: op een heuvel, Golgotha genaamd, net buiten Jeruzalem. En de vraag waar we bij stil staan op deze Goede Vrijdag avond is: Hoe kan dat kruis, dat lijden en sterven van Jezus, nu, 2000 jaar later, voor mensen van nu, voor jou en mij iets goeds betekenen? Want dat is de claim van het christelijk geloof – altijd geweest ook - dat wat er in die ene persoon Jezus Christus is gebeurt, dat via dat unieke lijden en sterven, dat dit iets goeds uitwerkt voor de wereld in brede zin, voor gemeenschappen, en ook voor mensen persoonlijk. Dat is een bijzondere claim. Het idee van die claim zou je een mechanisme kunnen noemen. Het is wat mij betreft zowel een vreemd als verrassend mooi mechanisme. Dat mechanisme zegt: als je in Jezus Christus gelooft, werkt wat er bij Jezus aan het kruis gebeurde 2000 jaar geleden, iets goeds bij je uit.

Ik kan dit mechanisme niet bewijzen, ik kan het niet verklaren, ik kan niet helemaal uitleggen waarom het zo werkt. Ik kan alleen maar zeggen dat God blijkbaar dit mechanisme in werking heeft gesteld. Het heeft iets wonderlijks daarom. Ik kan het dus niet uitleggen precies, maar ik weet wel dat het de geschiedenis door velen is ervaren dat het zo werkt, die gevoeld dat het waar is, zijn er door geraakt, weten dat het zo is. En vandaag kan ik het ook jou niet uitleggen waarom dit mechanisme zo werkt als het werkt. Ik kan er alleen van zeggen dat God het zo heeft ingesteld, blijkbaar zo heeft gewild.

Het is zo'n beetje als uitleggen waarom er liefde is. Dat is ergens ook een geheim waar je ook niet precies de vinger op kunt leggen. Kun je ook niet precies verklaren hoe dat werkt tussen mensen en wanneer het precies gebeurt. En hoe dat precies komt. Elke verklaring schiet ergens ook te kort – of het nu de meer neurobiologische verklaring is, of de meer sociaal-wetenschappelijke verklaring is, of nog weer een andere verklaring. Dat verklaart het allemaal maar heel ten dele. Wat we wel kunnen doen is elkaar vertellen dat er liefde is. En hoe dat werkt tussen mensen. En we kunnen er verhalen over vertellen. En dan kunnen we in de liefde gaan geloven.

Zoiets is het ook met dit mechanisme. Dat is ergens ook een geheim. Niet precies te verklaren. Maar we kunnen er gelukkig wel iets over zeggen. En iets uitleggen. En vooral maar het verhaal erachter vertellen. Dat is de kerk ook blijven doen eeuwen lang, dat is het beste, gewoon dat verhaal van Jezus vertellen, er bij stil staan, er over nadenken. Hoe vreemd het ook is. Hoe ellendig dat kruis ook is. Hoe naar het ook is. Hoe triest dat mensen zo kunnen doen zoals ze ook in de versie van Marcus doen – dat is iemand geselen, iemand aan het kruis slaan, naakt te kijk zetten, iemand die aan spijkers hangt uitdagen. Vreselijk naar. En toch dat verhaal van Jezus maar gewoon blijven vertellen aan elkaar. Iedere keer weer voor jezelf ervan lezen. Of er over zingen. Of door het avondmaal te vieren. Zeker op Goede Vrijdag, maar ook vaker.

En als we dat doen, als je dat doet, dan kun je er zomaar in gaan geloven. Erop kunt vertrouwen. Voor het eerst of voor de zoveelste keer - dat je aanvoelt 'dit is ook voor mij', dat je het vertrouwen krijgt dat God dit zo bedacht heeft, ook voor jou, voor de mensen om je heen, voor de hele aarde zelfs. Om het goed te maken, om te verzoenen, om te verlossen, om te bevrijden.

En ook al ken je het mechanisme al – dan is het ook belangrijk om elke keer weer bij stil te staan, om uit te diepen, om de reikwijdte ervan te verkennen. Want het is bijna onmogelijk om ervan te denken. O, ik weet wel hoe het zit, ik weet wel hoe het werkt. Want het mechanisme heeft zoveel in zich, kan zoveel uitwerken, daar raak je je leven lang niet over uitgedacht of uit-verwondert. Een wonderlijk mechanisme, dat is het. Als een diamant met talloze kanten. Of als een prachtig schilderij waar je naar kan blijven kijken en steeds weer iets nieuws zien. Als het mooiste lied wat je kunt blijven horen en je kan blijven raken. Dat is wat het kruis van Jezus Christus is in het christelijk geloof. Zoals je mooiste lied waar je naar kunt blijven luisteren – daar kun je ook van denken: 'hoe kan iemand zoiets maken, zoiets verwoorden, iets dat zo raakt, zo treffend is'. Zoiets is het kruis ook – iets dat je zelf nooit had kunnen bedenken, maar wel dat raakt, zo treffend is.

Maar wat werkt het dan bij ons uit? Dat mechanisme dat – door geloof – dat gebeuren van 2000 jaar geleden, bij ons iets uitwerkt. Wat is dan dat 'iets'? Wat werkt het dan uit?

Zoals bij een lied, een schilderij, een diamant – ook bij iedereen weer net iets anders kan doen oplichten, zo is dat ook bij het kruis. Elk facet van dat lijden en sterven van Jezus heeft iets te betekenen voor ons, werkt iets uit vandaag de dag bij jou en mij als je erin gelooft. Laat me een heel rijtje voorbeelden noemen van dit mechanisme door allerlei facetten van dat kruislijden en die kruisdood van Jezus te noemen. Elk facet werkt iets uit. Ik leg het niet allemaal uit, maar ik hoop dat je iets proeft van de veelzijdigheid van dat kruis, de grote betekenis van dat lijden en sterven van Jezus:

Jezus werd gebroken daar aan het kruis van Golgotha, zodat wij geheeld konden worden.

Jezus kreeg de schuld (toen en daar), zodat wij vergeven zouden worden.

Jezus werd verlaten, zodat wij nooit verlaten zouden zijn.

Jezus ging dood, zodat wij zouden kunnen leven.

Jezus kreeg wonden, zodat wij genezen konden worden.

Jezus hing er in een schandelijke naaktheid, zodat wij nooit meer ons zouden hoeven schamen

Jezus werd arm, om ons rijk te maken.

Jezus gaf zijn leven, zodat wij het leven zouden krijgen.

Jezus ging kapot, zodat wij heel konden worden.

Jezus ervoer de afwezigheid van God om ons voor eeuwig de aanwezigheid te geven.

Jezus had een vreselijke dorst, zodat wij vervuld zouden raken.

Jezus werd gevangen om ons de vrijheid te bezorgen.

Jezus daalde af tot in de hel, om ons de hemel te bezorgen.

Jezus verloor om ons te laten winnen.

Jezus werd niet gered, zodat wij wel gered zouden worden.

Jezus werd onschuldig gestraft, zodat schuldigen hun straf konden ontlopen.

Jezus werd verraden, om te ons liefde te geven.

Jezus werd bespuugd en besmeurd, om ons zuiver te maken.

Jezus werd geslagen om de klappen voor ons op te vangen.

Jezus werd veroordeeld, zodat wij vrijgesproken zouden worden.

Zoveel is het. En dit lijstje is niet uitputtend. En over elk zinnetje zou ik een preek kunnen houden om uit te leggen wat het betekent, uitwerkt. Laten we kort bij een zo'n zinnetje stil staan. Jezus ging dood om leven te brengen.

Jezus kwam naar deze wereld, hij kwam van God uit, die Romeinse legerleider beseftte het goed. Dit was niet zomaar een mens. Deze mens was Gods Zoon, Hij kwam bij God vandaan. God kwam in Jezus naar deze wereld. God, de oorsprong van al het leven, kwam in Jezus in deze aardse werkelijkheid. In deze werkelijkheid waarin alles vast zit in een bepaalde levenscyclus. Hoe levend, bloeiend en groeiend iemand ook is – of dat een mens is, een dier, een boom, een plant of organisme ook is. Het stopt na verloop van tijd met leven. Geen mens, dier, boom, plant of organisme kan het leven vasthouden. Wel doorgeven gelukkig, maar moet het leven ook weer afleggen. Zo gaat dat in onze werkelijkheid. En door allerlei kwaad – fouten van mensen, destructieve machten, geweld, uitputting van bronnen – gaat het verval in dit bestaan alleen maar harder en sneller. We zitten vast in een bestaan dat uiteindelijk uitloopt op de dood.

Dat voelen natuurlijk niet altijd heel bewust. Maar diep in ons achterhoofd weten we het allemaal. Dat ons leven beperkt is, eindig, er een einddatum komt. We weten niet wanneer die einddatum is, maar hij is er onvermijdelijk. Dat de dood komt, betekent dat wat je doet, wat je betekent, beperkt is. Dat de relaties die je hebt, eindig zijn. Dat hoe hard je ook rent, hoe gezond je ook leeft, hoe wijs je ook je keuzes maakt, hoe groots en meeslepend het op sommige ogenblikken ook kan zijn. De dood kan er zomaar zijn. Dit zet een druk op het leven. Veel mensen gaan dan ook leven met 'nu of nooit' idee. Je moet het nu maken. Het moet nu gebeuren. Want voor je het weet, kun je niet meer. Anderen worden er passief – want wat heeft het voor zin allemaal? De dood zet een druk op dit bestaan.

Die dood – dat zit ook breder dan bij ons mensen. Dat gaat ook over vergankelijkheid van dingen. Dingen die in de natuur stuk gaan. Paulus in Romeinen 8 het beeld van de hele schepping die gevangen zit. Aan de vergankelijkheid onderworpen.

En in dat bestaan, in die werkelijkheid komt Jezus. Hij wordt ergens 'het Leven' genoemd. Hij heeft niet alleen een leven, Hij is het leven. Want hij is op een bepaalde manier God en mens. En die Jezus kwam om ons het leven te geven. Eeuwig leven. Dat is niet zozeer een verschrikkelijk lang leven, ook niet zozeer een verlenging van het leven zoals we dat hier kennen. Maar dat is vooral het echte leven, een leven dat niet meer stuk kan. En om ons dat te geven ging Jezus zelf ten onder in de dood. Hij droeg onze dood, onze vergankelijkheid, onze sterfelijkheid. Zodat wij niet in die dood zouden eindigen, maar dat echte, eeuwige leven konden ontvangen. Jezus ging het graf in, een steen ervoor, vast, klem, dood. Om ons te bevrijden uit de greep van de dood.

Jezus stierf dus om jou en mij het leven te geven. Hoe dat precies kan, is een zaak van God. Dat het kan, is te danken aan God. Waarom het kan, is dankzij Gods liefde. Die jou en mij en deze hele aarde en al wat er op leeft niet in de dood wilde laten eindigen. En daarom in Jezus kwam en zelfs de dood op zich nam. Om het leven te geven.

Vandaag willen we ook stil staan met de tekenen van brood en wijn. Vlak voor zijn gevangenneming vierde Jezus het avondmaal met zijn leerlingen. En hij droeg hen en daarmee al zijn volgelingen op om dit avondmaal te blijven vieren en zo te herinneren wat hij gedaan heeft. Misschien heb je het ook al klaar staan. En anders zou je dat straks nog klaar kunnen zetten. Maar het stukje brood en dat slokje wijn of druivensap doet je indenken, proeven dat Jezus zijn leven opofferde, zijn leven gaf voor jou.

Ik zou je willen uitnodigen om mee te doen om, als je gelooft in Jezus Christus en je in zijn spoor wilt leven, om via dat brood en die wijn stil te staan bij wat Jezus heeft gedaan.

Het brood dat wij breken is de verbondenheid met het lichaam van Christus.

Neemt, eet, gedenkt en gelooft dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus gegeven is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

De wijn van dit avondmaal is de verbondenheid met het bloed van Jezus Christus.

Neemt, drinkt, gedenkt en gelooft dat het kostbaar bloed van onze Heer Jezus Christus is vergoten tot een volkomen verzoening/vergeving van al onze zonden.

Bezoek hier de dienstpagina, waar je de videoregistratie kunt bekijken. Ook de collecte, kinderwerk, en liederen:

<http://noorderlichtrotterdam.nl/inspiratie/dienst-2-april-2021-goede-vrijdag>

